

RESOLUSJON FRA USS LANDSMØTE 21.-22. APRIL 2022

Det grønne skiftet trenger kommunesektorens bidrag

FNs klimapanel etterlyser i sin tredje delrapport en raskere omstilling til lavutslippssamfunnet. Det vil kreve en offensiv satsing på grønne næringer, mer fornybar energi og rekordhøye investeringer i kraftnett.

Norge er Europas største vannkraftprodusent, og i mer enn hundre år har vår stolte vannkraftshistorie vist hvordan storsamfunnet, industrien og berørte lokalsamfunn har løftet i flokk. Det er USS syn at dette trekantsamarbeidet bør tjene som mønster for gjennomføringen av det grønne skiftet. Det vil kreve store investeringer både av kapital og natur, samtidig som tap av naturmangfold må minimaliseres. Kommunene er nærmest til å foreta nødvendige avveininger mellom målet om reduserte CO₂-utslipp og endringer i lokalt naturmangfold.

USS ser positivt på Stortingets vedtak om å gjeninnføre plan- og bygningsloven i vindkraftsaker og varselet om innføring av et skatte- og avgiftsregime for vindkraft inspirert av vannkraftregimet. Både industrien, kraftbransjen og en samlet kommunesektor anser det som et grunnleggende rettferdskrav at de lokalsamfunn som avstår sine naturverdier beholder deler av den naturbaserte verdiskapingen.

Landsmøtet ber staten se på kommunene som *partnere* i gjennomføringen av det grønne skiftet. Partnerskapstanken vil gi grunnlag for et samlet løft mot lavutslippssamfunnet.

Som ledd i tilretteleggingen etterlyser landsmøtet større tempo i etableringen av et fremtidsrettet vindkraftregime. Regjeringen bør senest i statsbudsjettet for 2023 legge frem forslag til gjeninnføring av plan- og bygningsloven i vindkraftsaker og fremme forslag om en naturressursskatt på 2 øre/kWh.

Regjeringen må omsette Hurdalplattformens ord til konkret handling

I Hurdalplattformen står det at regjeringen vil «(...) sikre lokalsamfunn innflytelse over egne naturressurser som stilles til rådighet for verdiskaping, og at lokalsamfunn og fellesskapet får en rettferdig del av verdiene som skapes». Det er tilføyd at lokalsamfunn som stiller sine naturressurser til disposisjon for utbygging, skal få «mer igjen for det».

Landsmøtet ser positivt på regjeringens uttrykte vilje. Det pågår en rekke politiske og administrative prosesser hvor denne viljen bør omdannes til konkrete regler, som eksempel:

- Etableringen av nytt *vindkraftregime*
- Tilpasninger i *vannkraftregimet* som ledd i det grønne skiftet
- Innføring av et *mineralutvinningsregime* etter mønster fra vannkraften
- Oppfølgingen av *inntektssystemutvalgets* utredning
- Oppfølging av *skatteutvalgets* utredning om prinsipper for beskatning av bruk av natur

Staten må etterleve Høyesteretts storkammer-dom i Fosen-saken

Høyesterett i storkammer fant 11. oktober 2021 OEDs vedtak om konsesjon for to vindkraftverk på Fosen ugyldig fordi vedtaket er i strid med rettighetene til to reindriftssidaer og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter art. 27. Konvensjonen verner samenes rett til reindrift som ledd i deres kulturutøvelse, og Høyesterett fant at utbyggingen har vesentlig negativ effekt på muligheten for reindrift i området.

Landsmøtet finner det oppsiktsvekkende at vindkraftanleggets drift har pågått uendret i mer enn seks måneder etter dommen. Det er egnet til å undergrave den grunnleggende respekten for rettsstaten når staten selv etter en fellende dom i Høyesterett ennå ikke har truffet nødvendige tiltak for å etterleve

avgjørelsen. Landsmøtet ber olje- og energiministeren straks iverksette nødvendige tiltak i samråd med reindriften.

Regjeringen må følge opp Hurdalsplattformen og Stortingets vedtatte rovviltpolitikk

I regjeringserklæringen fremgår det at «*det skal føres en mer restriktiv rovdyrpolitikk*», og at de regionale rovviltnemndenes rolle skal styrkes ved at det «*skal legges avgjørende vekt på nemndenes avgjørelser*». Videre fremgår det at bestandsmålene skal følges opp, og at kvoter for lisensfelling skal tas ut i samsvar med vedtak – herunder gjennom mer effektiv lisensjakt på jerv. I tillegg fremgår det at regjeringen skal utrede en reduksjon av gjeldende bestandsmål for ulv og bjørn, og at intervallmål skal fjernes, og at det skal gjennomføres bedre og sikrere telling av rovvilt.

- Landsmøtet forventer at Regjeringen snarlig følger opp regjeringsplattformen om rovdyrpolitikk.
- Landsmøtet ber Regjeringen etablere et regime for forvaltning av ørn.
- Landsmøtet mener at dagens praksis når det gjelder tidspunkt for vedtak om lisensfelling av rovvilt er uholdbar. Stansingen av årets lisensfelling av ulv underbygger dette. Det er nødvendig med tidligere vedtak slik at forsøk på trenering i domstolene ikke medfører at forvaltningsordningen uthules.
- Landsmøtet forventer videre at Regjeringen sørger for en raskere behandling av saker om skadefelling og ekstraordinære uttak av rovvilt.

USS vil bidra til en mer balansert, fakta- og kunnskapsbasert hyttepolitikk

Som en konsekvens av pandemien har bruk, omsetning og bygging av fritidsboliger hatt en relativt stor økning de siste to årene. Dette har ført til økt oppmerksomhet om ulike samfunnsperspektiver knyttet til det norske hyttefenomenet, status og fremtidig utvikling av dette.

USS tar ikke stilling til mer eller mindre utbygging, men er opptatt av at kommunenes fremste verktøy for ivaretagelse av lokal råderett, plan- og bygningsloven, ikke svekkes med statlige planretningslinjer og regionale planer. For mange av USS' medlemskommuner bidrar deltidsinnbyggerne våre sterkt til levende lokalsamfunn, spredt bosetning, sysselsetting og er en reell moturbaniseringskraft. Fritidsboligene brukes stadig mer utenom ferier og helger i og med økt mobilitet og digital kommunikasjon, slik at de i realiteten er å regne for deltidsboliger. Mange utmarkskommuner har negativ folketallsutvikling. Deltidsinnbyggerne bidrar til et betydelig høyere brukertall av både private og offentlige tjenester enn innbyggertallet i kommunen tilsier. Samtidig motvirkes fremmedgjøringen mellom bygd og by i og med kultur- og kunnskapsutveksling.

Det er landsmøtets syn at debatten rundt hyttebygging og deltidsboliger er for unyansert. Det er behov for en bredere kunnskapsinnhenting hvor også alternativ bruk av folks fritid for eksempel til sydenreiser vurderes opp mot klimakrisen og naturkrisen. På samme måte bør de helsemessige og distriktpolitiske perspektiver av hytter og deltidsboliger kartlegges i en sammenligning med alternativ fritidsbruk. FNs bærekraftsmål bør være styrende for all samfunnsutvikling, og våre hyttetradisjoner bør vurderes innenfor rammene av bærekraftsmålene.